

"אקו ונרקיס", תערוכת היחיד של יהושע בורקובסקי בגלריה נגא, היא תערוכה יפה, נוצצת - ובעייתית. היא הודו מנות לתהות על אותו מרכיב לא מוגדר לחלוטין באמנות ההופך אותה למפעיימה, ולא רק יפה ומרשימה. המרכיב הזה חסר התערוכה, במיוחד בחלק המוצג בקומה התחתונה של הגלריה.

בורקובסקי בחר לטפל באחד המיתו-סים המכוננים בחשיבה על אמנות ועל תפישה בכלל. אקו היתה נימפה שאהבה לדבר יותר מדי ונעשה על ידי קרה לא חר שעיכבה אותה בדיובורה בעת שהאלה חיפשה את אחר האוס המתהולל. העונש היה שהיא תוכל רק לחזור על סוף דבריהם של אחרים. אקו התאהבה בעלם היפה נרקיסוס, אך בפגישה מקרית ביער, שבה נשמעו רק דיבורו והד דבריו מפיה, הוא רחה אותה. מפאת הבושה היא עברה לחיות במערות ואיבדה את חנה. מאוחר יותר נענש נרקיסוס על אכזריותו אליה ואל נימפות אחרות בכך שהתאהב בדמותו שלו, הבלתי מושגת. הנושאים העולים מתוך המיתוס עוסקים בהסתכלות שלנו על עצמנו ועל האחר, על האופן שבו הבלתי מושג מקי-סים תמיד ועל הדרך שבה כלי ברוך כמו הדיבור עלול להיחפץ לקללה. המיתוס גם עוסק בכאב ובאכזרן היופי.

בורקובסקי ממשיך בתערוכה את שני הכיוונים הציוריים שעסק בהם בעבר - עבודות שנואות מופשטות לחלוטין אך מכוננות לנושא, או ציורים נושאים, כמו ציורי הגברשות שלו מסוף שנות ה-90. כאן הוא מציג דיפטיך גדול עשוי עלי-הלב וצבע שמן. העבודות מרהיבות, מפ-תות לגעת, מתקשרות לאמנות ביוטית בהוד שלהן, בברק - אך האמנות נשארת מרוחקת מאוד.

מעניין לחשוב על העבודה של בור-קובסקי בהקשר של בחירתם של אמנים ישראלים לעסוק בדימויים מהמיתולו-גיה היוונית. אמנות ישראלית הנשענת על תולדות האמנות המערבית מתייחסת

יהושע בורקובסקי, "נרקיס"

למעשה לכ-2,000 שנות אמנות נוצרית. הפנייה למיתולוגיה - לתרבות שעומדת גם בשורשי התרבות הנוצרית - מרתקת, שכן היא מאפשרת עיסוק בעולם תרבו-תי שמבחינתם של יהודים נקשרים אליו,

כמו צבעים של אפור-סגול, כמו צבעים של סוף שקיעה. הצופים נדרשים להפיש קצות חוט לדימוי בורקובסקי מוביל אותם להתבונ-נות והירדה, אטית יותר מקצב טריפת הרי-בורים שנעשה יום-יומי בתקופה זו.

במודע או שלא במודע, זיכרונות מרי-יחסי קירבה ודיחיה סבוכים. אלה, בנוסף לעיסוק האינטנסיבי בפרשנות הפסיכו-לוגית שפרחה במאה הקודמת, הופכים את המיתולוגיה לנושא שצובר מידה של פופולריות: אם בעיסוק ישיר, כפי שגור-אח מפעם לפעם ביצירתו של יצחק ליב-נה ולאחרונה בעבודה של מוש קאשי; ואם בעיסוק עקיף, כמו בווידיאו "קיקלופים" של אהוד מרומי.

חלקה השני של התערוכה של בור-קובסקי, "רשימות פאריס", מוצלח יותר. מוצגים בו תצלומים, חלקי דיפטיך של נופי-חורף ועבודות אמנות, העוסקים באר-פיו של המלאכותי. במיוחד מוצלח דיפי-טיך של משטח גן ירוק לצד קטע מציור שבו נראה ספר ובו פרחים מיובשים. יש כאן חיבור מרתק בין הגן - המבטא את הדרך שבה התרבות האירופית בגרסאות שונות (בעיקר האנגלית, הצרפתית והאי-טלקית) אילפה את הטבע - לבין הניסיון לנצח את הזמן, לתפוס את הריגע וגם לה-קטין את הטבע לממדים נוחים לנו; לה-כניס אותו לתוך ספר, המגלם את פסגת היצירה האנושית.

בורקובסקי גם מציג אובייקט שהוא משחק התבוננות העשוי גליל מתכת מבריק וציור המצויד כמניפה; במבט בנ-קורה מסוימת בגליל מתברר מהו הציור. ב"רשימות פאריס" הוא מציג אמנות מהר-הרת יותר, שואלת, ובהקשר של התערוכה הזאת אפשר גם לומר - פחות נרקיסיס-טית מציוריו.

יהושע בורקובסקי - "אקו ונרקיס".
גלריה נגא, אחד העם 60 תל אביב.
ימים שני עד חמישי 10:30-13:00, יום
שישי 10:30-14:00, שבת 11:00-14:00